

Når konflikter opstår

Ugens vers

"Alle I, der er døbt til Kristus, har jo iklædt jer Kristus. Her kommer det ikke an på at være jøde eller græker, på at være træl eller fri, på at være mand og kvinde, for I er alle én i Kristus Jesus" (Gal 3,27-28).

Introduktion

En af de sværeste opgaver for et kristent fællesskab er at opretholde enhed, når der opstår forskellige synspunkter om kirkens identitet eller mission. Sådanne forskelligheder kan have ødelæggende konsekvenser.

Vore dages kristne samfund er ikke i princippet anderledes end dem, vi ser i Det Nye Testamente. Mennesker er mennesker, og der vil opstå forskellige meninger selv vedrørende vigtige emner. De tidlige kristne mødte konflikter, der opstod både på grund af fordomme medlemmerne imellem og alvorlige forskelle i fortolkningen af væsentlige beretninger og ritualer i Det Gamle Testamente. Disse konflikter kunne have ødelagt kirken lige fra begyndelsen, hvis det ikke var for betænksomme apostle og ledere, som søgte Helligåndens og Skriftens ledelse til at løse stridighederne.

For et par uger siden studerede vi, hvordan den tidlige kirke oplevede enhed. I denne uge skal vi se på, hvordan den tidlige kirke løste de interne konflikter, der underminerede og truede dens overlevelse. Hvori bestod konflikterne, hvordan blev de løst, og hvad kan vi lære i dag af deres erfaringer?

Ugens tekster

- ApG 6,1-6
- ApG 10,1-3
- Matt 5,17-20
- ApG 11,3-27
- ApG 15,1-22
- Amos 9,11-12

Etniske fordomme

ApG 6,1

Hvad fik folk til at klage over uretfærdig behandling under uddelingen af mad til enkerne?

Nogle af de tidlige kristne lod til at have fordomme mod de enker i deres forsamling, der havde græsk baggrund, og de gav mindre mad til dem end til de enker, der havde jødisk baggrund. Fornemmelsen af en sådan forfordeling skabte splittelse blandt de første troende. Bibelen siger ikke, hvorvidt forskelsbehandlingen var virkelig eller ej. Men den siger, at nogle troede, at det forholdt sig sådan. Denne konflikt truede meget tidligt kirkens enhed. Hvor er det interessant, at etnisk uenighed opstod så tidligt i kirken.

ApG 6,2-6

Hvilke enkle forholdsregler blev sat i værk i den tidlige kirke for at løse disse misforståelser?

Den første kirke voksede hurtigt, og dens vækst lagde stadigt større byrder på apostlene. Valget af de syv mænd, som traditionelt kaldes "menighedstjenere", selv om Det Nye Testamente ikke omtaler dem på den måde, fjernede det spændte forhold i menigheden i Jerusalem og åbnede for, at flere kunne blive engageret i menighedens opgaver.

Apostlene lyttede nøje til klagerne fra de græsktalende medlemmer og spurgte dem om forslag til en løsning. Udvælgelsen af de syv mænd, som skulle hjælpe apostlene, blev overladt til den gruppe, og de anbefalede syv disciple, som alle havde græsktalende baggrund. Det siges om dem, at de var "velanskrevne mænd, fyldt af ånd og visdom" (ApG 6,3). Apostlenes opgaver, som indtil det tidspunkt havde været både at forkynde Guds Ord og uddele mad til enkerne, blev fordelt på to grupper, som hver især udførte en lige så vigtig tjeneste i forkyndelsen af evangeliet. Lukas bruger det samme ord, "tjeneste" (*diakonia*), i sin omtale af både apostlenes tjeneste i forkyndelsen af Ordet (ApG 6,4) og de syvs arbejde med at uddele mad (ApG 6,1).

Til at
tænke over

Hvilken betydning havde det, at lederne sammenkaldte mange af de troende (ApG 6,2) for at forsøge at finde en løsning på problemet?

Hedningernes omvendelse

Hedningernes omvendelse til evangeliet om Jesus Kristus er en begivenhed i Apostlenes Gerninger, der iscenesætter den største konflikt i den tidlige kirkes liv, en, der kom til at true dens eksistens og mission.

ApG 10,1-23

Hvilke elementer i dette afsnit viser, at Helligånden arbejdede i manges hjerter for at bane vej for, at hedningerne skulle modtage evangeliet?

Synet må have virket mærkværdigt for Peter. Han er chokeret; for som en trofast jøde havde han, som loven krævede, aldrig spist uren eller vanhellig føde (se 3 Mos 11; Ez 4,14; Dan 1,8). Men hensigten med synet havde intet med spisevaner at gøre, men om det skel mellem jøder og hedninger, der forhindrede udbredelsen af evangeliet. Sådanne skel var mindst ligeså fremherskende i oldtidens verden, som de er i dag.

I det første århundrede bestod kristendommen grundlæggende af jøder, der havde taget imod Jesus som den lovede Messias fra Det Gamle Testaments profetier. Disse tidlige troende var trofaste jøder, som overholdt loven, som de var blevet oplært til. De opfattede ikke, at evangeliet om Jesus Kristus havde udvisket eller afskaffet de gammeltestamentlige forskrifter (se Matt 5,17-20).

ApG 10,28-29.
34-35

Hvordan tolkede Peter det syn, han fik i Joppe? Hvad førte ham til den fortolkning?

Det, vi ser ske i Apostlenes Gerninger, er, at Helligånden havde forberedt vejen for, at hedningerne kunne optages i det kristne samfunds fællesskab. Og de kunne blive det uden først at skulle omskæres og blive jøder. Det, der overbeviste Peter og hans venner om, at det virkelig var Guds vilje, er Helligåndens udgydelse over Cornelius og hans husstand på samme måde, som det var sket for Jesu disciple på Pinsedagen (ApG 10,44-47). Hvis Helligånden kan gives til hedningerne på samme måde, som den var givet til jøderne, var det tydeligt, at omskærelse ikke var en betingelse for at tro på Jesus som Messias. Denne konklusion skabte en stor teologisk konflikt blandt de tidlige kristne.

Helligåndens ledelse

Rapporter om, hvad der var sket med Cornelius i Cæsarea nåede snart lederne af den kristne menighed i Jerusalem, og de bad Peter om at fortælle, hvad der var sket. De blev rystede over, hvad Peter havde gjort; for ifølge deres opfattelse af Moseloven var det ikke tilladt trofaste jøder at spise sammen med hedninger (ApG 11,3).

ApG 11,4-18

Hvad sagde Peter for at forklare Helligåndens arbejde og ledelse i den begivenhed? Hvad var hans hovedpointe i at genfortælle, hvad der var sket?

Selv om nogle stillede spørgsmål ved lovligheden i Peters handlinger og hans beslutning om at døbe Cornelius, bekræftede tilstrækkeligt med vidner (ApG 11,12), at Helligånden virkelig havde vist sin tilstedeværelse på samme måde som på Pinsedagen. Helligåndens vejledning og ledelse i den situation var uangribelig og gaven anerkendt. "Da de hørte det, blev de rolige og priste Gud og sagde: 'Så har Gud da også givet hedningerne omvendelsen til livet'" (ApG 11,18).

ApG 11,19-24

Hvad var det næste, der skete i den første menigheds liv?

Måske troede nogle i Jerusalem, at hændelsen med Cornelius og hans hus ville være en undtagelse, og at sådanne situationer ikke ville gentage sig. Men det var ikke Helligåndens hensigt. Da Jesu disciple blev spredt uden for Jerusalem og Judæa på grund den forfølgelse, der opstod efter Stefanus' død (ApG 8,1), og kom til Samaria, Fønikien, Kypros og Antiokia, tog flere og flere hedninger imod Jesus som deres frelser. Det er, hvad Jesus havde forudsagt (ApG 1,8). Hvis vi sætter os i de tidlige jødekristnes sted, er det måske ikke så svært at se, hvorfor de ikke helt vidste, hvordan de skulle reagere på den nye tilstrømning af hedningekristne, selv om den var fantastisk.

Til at
tænke over

Kan vi selv komme til at fastholde en for snæver opfattelse af kirken og af vores budskab og derved forhindre vores vidnesbyrd?

Apostelmødet i Jerusalem

ApG 15,1-2
Gal 2,11-14

Hvilke to emner skabte alvorlige konflikter i den tidlige kirke?

Truslen, som de tidlige kristnes enhed stod over for, var både virkelig og vanskelig. Nogle jødekristne mente, at frelse kun var mulig for dem, der tilhørte Guds pagtsfolk, og det betød, at omskærelse var et krav. Og som en del af en trofast livsstil mente disse jødekristne også, at de skulle undgå enhver kontakt med hedninger, som muligvis kunne forhindre deres egen frelse.

Jøderne havde meget strenge traditioner med hensyn til omgang med hedninger. Disse traditioner blev hurtigt en snublesten i det nye kristne samfund, da apostlene begyndte at henvende sig til hedninger, der ønskede at blive Jesu efterfølgere. Hvis Messias er Guds folks frelser, som det forudsiges i Det Gamle Testamente, skulle hedningerne så ikke først blive jøder og derefter følge de samme pagtsregler, hvis de ønskede at blive frelst?

ApG 15,3-22

Hvad var nogle af de problemstillinger, der blev fremlagt ved apostelmødet i Jerusalem?

Problemet skyldtes stridigheder med hensyn til stærke fortolkninger af gammeltestamentlige beretninger om omskærelse og forholdet til hedningerne. Da apostlene, lederne og delegerede fra Antiokia sad sammen, lader det til, at deres drøftelser tog lang tid, uden at de kom frem til en løsning.

Men så talte Peter, Barnabas og Paulus. Peters tale henviste til den åbenbaring, Gud gav ham i et syn samt Helligåndens gave, som havde banet vejen for mission blandt hedningerne. Dernæst delte Paulus og Barnabas deres historier om, hvad Gud havde gjort gennem dem for hedningerne. Som en følge heraf blev manges øjne åbnet for nye sandheder. Peter sagde med hensyn til hedningerne: "Men vi tror, at vi bliver frelst ved Herren Jesu nåde på samme måde som de" (ApG 15,11). Århundreders gamle traditioner gik i opløsning i evangeliets lys.

Til at
tænke over

Har der været et tidspunkt, hvor du ændrede holdning om noget, du havde en dyb og stædig opfattelse af? Hvad lærte du evt. af den erfaring, der måske kan hjælpe dig i fremtiden, hvis du igen bliver nødt til at stille spørgsmålstegn ved din opfattelse af noget, du tror på?

En vanskelig løsning

Det krævede en vis tillid hos menigheden i Antiokia at sende repræsentanter til Jerusalem for at finde den bedste løsning på deres konflikt. Efter mange timers drøftelser mellem apostlene og de ældste, traf Jakob, Jesu bror, som tilsyneladende var leder for forsamlingen, en afgørelse om, hvad der skulle gøres (ApG 15,13-20). Det er tydeligt, at rådet besluttede, at hedninger ikke behøvede at omvende sig til jødedommen og adlyde ceremonilovens mage krav, deriblandt omskærelse, for at blive kristne.

Amos 9,11-12
Jer 12,14-16

Hvilke forudsigelser kom disse gammeltestamentlige profeter med om Israels nabolande?

Jakob citerede fra Amos 9, men vi ser også hentydninger til nationernes frelse hos andre gammeltestamentlige profeter. Det var hele tiden Guds mening at frelse hele verden gennem Israels vidnesbyrd og erfaring. Guds kald til Abraham indbefattede faktisk en velsignelse af alle folkeslag gennem ham og hans slægt (1 Mos 12,1-3). Helligåndens ledelse, Peters, Barnabas' og Paulus' arbejde blandt hedningerne samt mange hedningers omvendelse var beviser, der ikke kunne ignoreres. De vidnesbyrd hjalp lederne i det kristne fællesskab i Jerusalem til at indse, at mange gammeltestamentlige profetier var ved at gå i opfyldelse. Gud havde faktisk allerede givet love med vejledning om hedningers tilstedeværelse i Israel og de begrænsninger, der gjaldt for dem (3 Mos 17 og 18). Jakob henviste også til de love i sin beslutning (ApG 15,29). Det blev tydeligt for alle, at Guds kaldte hedninger til at tilslutte sig hans folk og modtage frelse i Jesus. Helligåndens ledelse gav dem en dybere forståelse af Skriften og åbenbarede vigtige sandheder, som de ikke tidligere havde set.

ApG 15,30-35 beskriver reaktionen hos de troende i Antiokia på det, der var blevet besluttet i Jerusalem: "Da de havde læst det, blev der glæde over denne formaning" (ApG 15,31).

Vi ser her i Apostlenes Gerninger et stærkt eksempel på, hvordan den tidlige kirke underkastede sig Guds Ord og i kærlighed, enhed og tillid under Helligåndens ledelse forhindrede, hvad der ellers kunne have været en afgørende krise og trussel mod deres enhed.

Til at
tænke over

Hvad lærer denne beretning os om, hvor vigtigt det er for os ikke kun at lytte til, hvad andre siger, men også overveje, om de måske har ret, selv når det, de siger, ikke lige er det, vi gerne vil høre?

Til videre studium

Læs Ellen White, *The Acts of the Apostles*, "A Seeker for Truth" [En sandhedssøger], s. 131-142; "Jew and Gentile" [Jøde og hedning], s. 188-200.

"Rådet, der besluttede denne sag, bestod af apostle og lærere, som havde været fremtrædende i arbejdet med at oprette de jødekristne og hedningekristne menigheder, med delegerede fra forskellige steder. Ældste fra Jerusalem og udsendinge fra Antiokia var til stede, og de mest indflydelsesrige menigheder var repræsenteret. Rådet handlede i overensstemmelse med oplyst dømmekrafts krav og med en værdighed, der passede sig for en kirke, der var oprettet efter guddommelig vilje. Som en følge af deres drøftelser så de alle, at Gud selv havde besvaret det spørgsmål, de drøftede, ved at udgyde Helligånden over hedningerne; og de indså, at deres del bestod i at følge Åndens ledelse.

Det var ikke alle de kristne, der blev indkaldt til at stemme om spørgsmålet. 'Apostlene og de ældste', indflydelsesrige mænd med dømmekraft, udarbejdede og udsendte det dekret, som derefter blev alment accepteret af de kristne menigheder. Men ikke alle var glade for afgørelsen; der var en gruppe ambitiøse og selvsikre brødre, som var uenige med dem. Disse mænd påtog sig at tage del i arbejdet på eget ansvar. De nød at engagere sig i megen klage og at finde fejl; de foreslog nye planer og forsøgte at nedrive de mænds arbejde, som Gud havde ordineret til at lære evangeliets budskab. Lige fra begyndelsen har kirken mødt sådanne forhindringer, og det vil fortsætte lige til tidens ende." (Ellen White, *The Acts of the Apostles*, s. 196-197).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. På trods af den positive løsning på problemet i citatet her, var ikke alle tilfredse. Hvad kan vi lære af den sørgelige virkelighed?**
- 2. Hvilke af de trin i konfliktløsning, som vi finder i denne uges beretning, kan anvendes i din menighed, når uenighed opstår? Et af de problemer, som kirken her var uenig om, var af teologisk art, men hvad kan vi alligevel lære, som kan hjælpe os, når kulturelle, politiske eller etniske problemer truer vores enhed?**

Resume

Den tidlige kirke blev truet af interne stridigheder omkring forskellige spørgsmål, som kunne have haft en ødelæggende virkning. Under Helligåndens ledelse og underkastelse under Guds Ord, var kirken i stand til at løse disse konflikter og undgå splittelse.

Aktiviteter og dialog

Guds Ord

- Læs nøje ApG 6,2-4 igennem i sin sammenhæng.
  - Hvilke to former for tjeneste fortsatte apostlene med at udføre?
- Beskæftigede Stefanus og de andre af de syv (jf. Philip i ApG 8) sig kun med praktiske forhold?
  - Hvad blev de først og fremmest kendt for?

Uddybende spørgsmål

- Hvorfor tror du, at apostlene havde en særlig autoritet?
  - Simpelthen fordi de var apostle?
  - Kunne en apostel tage fejl? (jf. Gal 2,11-14; ApG 15,37-40)
- Skal Adventistkirken i dage ledes af 12 apostle ligesom den første kirke i Jerusalem? Har vi i dag apostle, der kan/skal bestemme på menighedens vegne?
  - Hvorfor/hvorfor ikke?
  - Skal vi, som de gjorde, vælge vores ledere ved lodtrækning? (ApG 1,26)

Baggrund

Apostlene havde i den første menighed en særlig rolle som offentlige vidner om, at den Jesus, som havde virket tre og et halvt år, var den samme, som de havde mødt efter opstandelsen. Der var derfor også sikkert en særlig respekt om deres undervisning – de kunne videregive, hvad de havde modtaget direkte fra Jesus.

De havde også alle oplevet Jesu forbøn for dem, og det var naturligt, at medlemmer og måske også andre ønskede, at apostlene skulle bede for dem, sådan som Jesus havde bedt for apostlene.

Hvorfor glemmes apostlenes bønnetjeneste mon ofte, når man taler om deres gerning?

Apostlenes autoritet har fået en særlig betydning i kirkehistorien. Den katolske kirke lærer nemlig, at ved ordinationen er denne autoritet givet videre til de særligt udvalgte. Da man samtidigt hævder Peters førstemyndighed i forhold til andre apostle, udviklede den romerske kirke dogmet om apostolsk succession. Fra Peter er autoriteten over kirken og dens læreembede givet videre til biskoppen i Rom (paven) og derfra til alle, som via paven er blevet ordineret til tjeneste.

Derved skabtes et ordineret præsteskab, der på grund af deres ordination adskiller sig principielt fra lægfolket i kirken.

Den protestantiske kirke, ikke mindst den lutherske, tog skarpt afstand fra denne opfattelse, og adventister har traditionelt gjort det samme.

Til eftertanke

- Tiden ville komme, da der ikke længere var nogle apostle og ingen, der som fx Mattias (ApG 1,21-22) kunne vidne og sige: "Jeg kendte Jesus, mens han levede, og jeg har set ham, efter at han var død. Jeg ved, at det var ham!"
  - Ved at overlade valget til menigheden selv, lægger apostlene op til en ledelsesform, der kan vare ved, når de ikke længere er der!

Forstå
det bedre

Det var nødvendigt, at lederne af arbejdet med uddelingen af brød til de fattige havde en dyb teologisk forståelse af den grundlæggende ligestilling, der burde herske i kirken. Disse syv ledere skulle undervise de mange, som tog sig af det praktiske arbejde. I lyset af de store mængder, som behøvede hjælp kan vi forstå, at de syv måtte organisere dette arbejde og undervise underledere om deres opgave.

